

КРИЩУК Богдан

Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія
<https://orcid.org/0000-0002-9999-5356>
kryshchuk84@gmail.com

БРИЖАК Надія

Мукачівський державний університет
<https://orcid.org/0000-0003-2795-6005>
N.Bruzhak@gmail.com

БИГАР Ганна

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
<https://orcid.org/0000-0002-4480-8293>
h.buhar@chnu.edu.ua

ПОЛЩУК Олександр

Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія
<https://orcid.org/0000-0002-9838-7105>
Prokurator2007@ukr.net

ВПЛИВ ПЕДАГОГІЧНОЇ КУЛЬТУРИ ВИКЛАДАЧА НА ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ

У статті розглянуто питання про вплив і взаємозв'язок між педагогічною культурою викладача і формуванням здоров'язбережувальної компетентності майбутніх фахівців. Розглянуто питання про важливість цієї проблеми, яка полягає у такому: від якості підготовки фахівців залежить успішна робота підприємств, освітнього закладу, значення має також стан фізичного здоров'я фахівців. Під педагогічною культурою розуміють складову загальнолюдської культури, що поєднує історико-культурний педагогічний досвід та регулює сферу педагогічної взаємодії. Педагогічна культура є сферою практичної діяльності, яка включає накопичений досвід діяльності педагога, яка спрямована на удосконалення освітніх процесів, що також передбачають розвиток взаємин та наслідування культурних цінностей

Доведено, що зв'язок між викладачем і студентом найкраще здійснюється в певному середовищі, яке створює викладач, зокрема в здоров'язбережувальному середовищі. Здоров'язбережувальне середовище визначено як складову освітнього середовища, яке набуває свого розвитку шляхом реалізації здоров'язбережувальних освітніх технологій. У такому середовищі формується здоров'язбережувальна компетентність фахівця.

Під здоров'язбережувальною компетентністю розуміють інтегральну якість особистості, яка проявляється у її загальній здатності до здоров'язбережувальної діяльності і ґрунтується на інтеграції знань, умінь, навичок, ціннісних орієнтацій особистості до збереження фізичного, соціального, психічного та духовного здоров'я.

Визначено, що забезпечити формування здоров'язбережувальної компетентності майбутніх фахівців може викладач, оскільки до складу структури його педагогічної культури входять такі компоненти: педагогічні знання; педагогічні почуття та мотиви; педагогічні переконання; організаторсько-педагогічні здібності; культура спілкування; педагогічний такт; фізична культура; культура здоров'я. Процес проводиться в здоров'язбережувальному середовищі.

***Ключові слова:** викладач, педагогічна культура, структура педагогічної культури, студент, компетентність, здоров'язбережувальна компетентність.*

<http://doi.org/10.31891/pcs.2023.2.25>

1. ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

Питання ролі педагогічної культури викладача і вчителя на формування компетентностей майбутнього фахівця є актуальною. Це пояснюється тим, що на ринку праці підвищились вимоги до якісної підготовки фахівців. Відповідно, підвищились вимоги до їх підготовки у закладах вищої освіти, що сприяло впровадженню в освітній процес сучасних

педагогічних технологій, нових форм і методів навчання, а це вплинуло на рівень готовності викладачів до таких інновацій. Впровадження інновацій в освітній процес вимагає нових сучасних підходів для студентів, щоб вони легко сприймали удосконалення навчального процесу, адаптувались до них і були зацікавлені у їх введенні в навчальну діяльність студентів. Значну роль у цьому процесі відіграє педагогічна культура викладача, яка уособлює практично всі грані професійної

діяльності педагога. Тому проблема педагогічної культури перебуває в полі зору науковців. Все частіше з'являються праці про зв'язок педагогічної культури викладача з формуванням компетентностей майбутніх фахівців. Цікавими є дослідження взаємозв'язку педагогічної культури з здоров'язбережувальними технологіями, що сприяє формуванню здоров'язбережувальної компетентності майбутніх фахівців. Питання про формування здоров'язбережувальної компетентності майбутніх фахівців не є випадковим. Адже в багатьох випадках рівень готовності студентів до професійної діяльності залежить від фізичного стану студентів. Тому питання культури здоров'я студентів має бути в центрі уваги у їх професійній підготовці. Культура здоров'я увійде в побут людини тоді, коли буде сформована здоров'язбережувальна компетентність. І в цьому вбачаємо одне із завдань викладача не тільки фізичної культури, а й інших дисциплін.

2. АНАЛІЗ ОСНОВНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ПУБЛІКАЦІЙ

У теоретичних і практичних розробках науковців розглянуто питання формування педагогічної культури майбутніх фахівців не тільки педагогічної сфери, але і лікарів, військових, поліцейських, будівельників та ін. Адже фахівці працюють серед людей, спілкуються з ними, керують виробничими процесами. Цьому навчають у процесі підготовки їх до професійної діяльності у закладах вищої освіти. Загальні питання теоретичного і практичного плану розглядали у своїх працях О.Бойко, Л. Лук'янова, І. Пальшкова, Л.Романишина, А. Ткаченко, В.Тюрина, Л. Хомич, О. Ярошинська та інші. Питання удосконалення методологічних аспектів підготовки майбутніх фахівців розробляли В. Адрущенко, С. Гончаренко, В. Кремень, В. Луговий, Н. Ничкало, О.Поліщук та інші.

Проблема формування педагогічної культури майбутніх офіцерів-прикордонників засобами інтерактивних технологій розглянуто в працях О. Діденка, Н.Розумної, загальні питання розвитку педагогічної культури майбутніх офіцерів поліції подано в дослідженнях В.Зеленого.

Впровадження здоров'язбережувальних технологій розглядаються в різних ракурсах:

соціально-гігієнічне та лікувально-профілактичне значення цієї проблеми розглянуто в працях М. Амосов, Я. Бенедт та ін.; методик оздоровчої спрямованості і організації самостійної роботи майбутніх фахівців проводили М.Балух, І. Бех, М. Боришевський, С. Душанін, О. Скрипченко; специфіку формування фізичної культури як одного із складників компетентності розглядали Т. Апанасенко, О. Куц; проблеми формування здорового способу життя розкрито у працях Р. Винничук, а Г. Мешко, Л. Романишиної, О. Семенов.

Вплив соціально-педагогічної діяльності з використанням масової інформації розглянули закордонні дослідники даної проблеми: М. Лалонд, Л. І. Рутман, К. Поппле, відзначаючи їх ефективність на способі життя.

Але недостатньо розкрито питання взаємозв'язку між педагогічною культурою викладача і формуванням здоров'язбережувальної компетентності майбутніх фахівців.

3. ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ

Метою статті обрано вивчити вплив педагогічної культури викладача закладу вищої освіти на формування здоров'язбережувальної компетентності майбутніх фахівців.

Методи дослідження. Для досягнення поставленої мети використовувалися такі методи дослідження: теоретичні (аналіз, синтез, порівняння, узагальнення); емпіричні (спостереження, анкетування, вивчення і аналіз документації).

4. ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ З ПОВНИМ ОБҐРУНТУВАННЯМ ОТРИМАНИХ НАУКОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

Проблема якісної підготовки майбутніх фахівців завжди перебувала в полі зору педагогів і дослідників. Важливість цієї проблеми обумовлена низкою причин: по-перше, від якості підготовки фахівців залежить успішна робота підприємств, закладів освіти; по-друге, підвищуються вимоги до фахівців на ринку праці; по-третє, добробут кожної людини залежить від його робочого місця і заробітної плати. Усі ці фактори підпорядковані якості підготовки

викладачів, їх умінню знайти підхід до здобувача вищої освіти, умінь впроваджувати нові освітні технології. Значну роль у цих процесах відіграє педагогічна культура викладача, яка є багатогранним поняттям. Педагогічна культура виникла на основі поняття «культура», а потім виділилась як окрема категорія. Низка вчених розглядає поняття «культура» як механізм контролю за поведінкою і життєдіяльністю людини (І. Котик, Н. Токарева, Л. Хомич та ін.). «Культура є специфічним людським способом буття, що забезпечує всі практичні та духовні активності людини» (Теорія і практика, 2014). Інші автори подають культуру, як, її можливу взаємодію з оточуючим світом і самою собою. Серед великої кількості культур ми розглянемо педагогічну культуру викладача і її вплив на розвиток інших видів культури та явищ, що характеризують освітній процес.

У працях С. Дибського подано визначення, що «професійно-педагогічна культура вчителя включає загальну культуру, педагогічну культуру, етичну культуру, естетичну культуру, філософську культуру та інші. Це є сукупність загальної культури особистості та професійних знань у головних напрямках педагогічної діяльності» (Дибський, 2008: 59-61). Ми підтримуємо думку про педагогічну культуру, подану С. Овчаренком, що «педагогічна культура є складовою загальнолюдської культури, що поєднує історико-культурний педагогічний

досвід та регулює сферу педагогічної взаємодії» (Овчаренко, 2013: 152).

На основі різних визначень педагогічної культури ми подаємо таке визначення: педагогічна культура є складна система, що здатна до самореалізації, наповнюється інформацією з наукової галузі, мистецтва, морально-етичних норм, релігійних і духовних цінностей на базі практичного досвіду.

Формування педагогічної культури базується на культурологічному підході, в основу якого покладена гуманітарна парадигма освіти. І це визначає призначення педагогічної культури. За баченням О. Трудкова педагогічна культура є складовою професійної культури, тому є складовою всіх видів професійної культури (Трудков, 2005: 69). Особливе значення має педагогічна культура в професійній діяльності викладача/вчителя. І. Микитюк визначає відмінності педагогічної культури вчителя: повага до гідності інших людей; культура власного способу життя; дотримання норм поведінки, етикету, відносин та соціальної взаємодії у багатокультурному оточенні; інтелектуальна культура; особистісного самовизначення; культурою соціального буття (Микитюк, 2017: 93-101). До структури педагогічної культури фахівця, поданої на основі аналізу праць різних авторів, ми добавили фізичну культуру і культуру здоров'я:

Структуру педагогічної культури фахівця подано в таблиці 1.

Таблиця 1

Структура педагогічної культури викладача

Структура педагогічної культури вчителя	Компоненти
	педагогічні знання
	педагогічні почуття та мотиви
	педагогічні переконання
	педагогічні вміння та навички
	організаторсько-педагогічні здібності
	культура спілкування
	педагогічний такт
	фізична культура
	культура здоров'я

Таке доповнення ми пояснюємо тим, що серед факторів сприйняття викладача студентами, виділяємо фактор зовнішнього вигляду, коли викладач є прикладом не тільки за внутрішніми якостями, але й за зовнішнім виглядом. Це є, на нашу думку, також прояв педагогічної культури викладача і вимога

часу. Нині все більше уваги приділяють особистим якостям викладача, встановленню паритетних відносин між викладачем і студентом..

Важливе значення підтримання зв'язку між викладачем і студентом належить освітньому середовищу. Особливості

освітнього середовища залежать від мети і його призначення. Можемо виділити такі види середовища: життєдіяльності, виховання, соціокультурне та культурне мотиваційне, педагогічне, освітнє (Кух, 2008: 73–76). Відповідно до теми нашого дослідження ми продовжимо услід за А.Кухом перелік видів середовищ і додаємо здоров'язбережувальне середовище.

Здоров'язбережувальне середовище є складовою освітнього середовища в закладі загальної середньої освіти і закладі вищої освіти. Для його створення необхідною умовою є: побудова послідовної системи інноваційної діяльності в освітньому процесі, що ґрунтується на особистісно орієнтованому підході. Для досягнення поставленої мети (сформулювати здоров'язбережувальну компетентність) застосовуємо і компетентісний підхід.

1. Освітнє середовище, у якому діють принципи збереження і зміцнення здоров'я тих, кого навчають, та сприяють процесам фізичного, інтелектуального, психічного, соціального, духовного розвитку людини, визначається як здоров'язбережувальне (Кремень; Биков, 2013). Науковець Л.Бережна (Бережна, 2017) здоров'язбережувальне освітнє середовище розуміє середовище, що є комфортне для учасників освітнього процесу, в якому є: позитивне ставлення до себе; наявність мети і предмета; відповідність вимогам, які висуває повсякденне життя; наявність доброзичливих стосунків з іншими; перевага духовно-моральних цінностей проти інших. У такому середовищі закладається база для розвитку особистості, його інтенсивного формуються щодо світогляду, звичок, пізнавальних здібностей, емоційно-вольова сфера (Горащук, 2004).

Здоров'язбережувальне освітнє середовище набуває свого розвитку через реалізацію здоров'язбережувальних освітніх технологій. У такому середовищі формується здоров'язбережувальна компетентність фахівця. При цьому значна роль відводиться діяльнісному і компетентісному підходам.

Під компетентністю людини розуміють «спеціально структуровану сукупність знань, умінь, навичок, ставлення, яких студенти набувають у процесі навчання. Вони дозволяють визначати, ідентифікувати і розв'язувати проблему незалежно від її

контексту та характеру галузі діяльності» (Пометун, 2004).

2. Здоров'язбережувальні компетентності базуються на: інтегративній якості особистості; мотивації до ведення здорового способу життя; потребам у збереженні свого здоров'я. Цей вид компетентності є продуктом взаємодії і інтеграції еколого-валеологічної та фізкультурної освіти суб'єктів освітнього процесу (Куртова, 2018: 100-111).

На основі аналізу психолого-педагогічної літератури з проблеми здоров'язбереження було сформульовано трактування поняття «здоров'язбережувальна компетентність», яка визначається як інтегральна якість особистості і «проявляється у її загальній здатності до здоров'язбережувальної діяльності, що ґрунтується на інтеграції знань, умінь, навичок, ціннісних ставлень особистості, спрямованих на збереження фізичного, соціального, психічного та духовного здоров'я – свого та оточення» (Куртова, 2018: 1).

Результатом діяльності учасників освітнього процесу у здоров'язбережувальному середовищі є здоров'язбережувальна компетентність. Процес забезпечується при взаємодоповненні традиційних форм навчання і здоров'язберігаючих (Wojciechowska, 2014).

Є низка дисциплін, які включені в систему формування здоров'язбережувальних компетентностей. Розглянемо це на прикладі дисциплін «Фізична культура», «Теорія і практика інновацій здоров'язбереження». Їх вивчення підпорядковане формуванню культури здоров'я підростаючого покоління.

Метою освітньої дисципліни «Фізична культура» є формування професійно-педагогічних знань, умінь та прикладних навичок здорового способу життя засобами фізичної культури. Цій меті підпорядковані завдання, серед яких виділяємо: формування загальних уявлень про фізичну культуру; розгляд питань розширення можливостей організму шляхом цілеспрямованого розвитку фізичних якостей студентів з урахуванням природних здібностей; практичних навичок для самостійних занять фізичними вправами та проведення ранкової руханки.

Одним із завдань викладання навчальної дисципліни «Теорія і практика інновацій здоров'язбереження» є розвиток цілісності питання здоров'язбереження людини та його фізичну, психологічну, соціальну, духовну складові. Ознайомлення з основними методами наукового пізнання даної проблеми Кінцевим результатом є фахова підготовка студентів до майбутньої професійної педагогічної діяльності. Серед пріоритетних завдань, яким підпорядковано вивчення дисципліни «Теорія і практика інновацій здоров'язбереження» є: методичні, пізнавальні, практичні.

Робота в здоров'язберігаючому середовищі вимагає дотримання деяких умов: урахування потреб в підвищенні загальної культури майбутнього фахівця; підвищення якості методичної, загальнопедагогічної і психологічної культури, здатність до фахового самовдосконалення (Балух, 2022).

Ефективність перерахованих процесів залежить від готовності викладачів до такої діяльності. Ключова роль у процесі відведено педагогічній культурі викладача.

Для визначення залежності між формуванням здоров'язбережувальної компетентності майбутніх фахівців і педагогічною культурою викладача було проведено опитування студентів випускних курсів за такими питаннями:

1. Що таке компетентність?
2. Що Ви розумієте під здоров'язбережувальною компетентністю?
3. Яка роль здоров'язбережувального середовища у формуванні культури здоров'я?
4. Що передбачає педагогічна культура викладача?
5. У кого з Ваших викладачів сформована педагогічна культура (вказати дисципліни)?
6. Як Ви оцінюєте сформованість власної педагогічної культури?
7. Чи існує залежність між педагогічною культурою викладача і рівнем сформованості здоров'язбережувальної компетентності студента?
8. У чому проявляється така залежність?
9. Чи є потреба у формуванні здоров'язбережувальної компетентності?
10. Що необхідно зробити для покращення культури здоров'я студентів?

Аналіз відповідей студентів дав такі результати:

Більшість студентів подали правильну відповідь щодо питань про компетентність, здоров'язбережувальна компетентність, освітнє середовище (вони відповідь об'єднали для освітнього середовища), педагогічна культура викладача. Були затруднення в перерахунку складових педагогічної культури викладача.

Здоров'язбережувальне середовище асоціювали з спортивною залом і екскурсіями. Серед ознак, які вказують на сформованість педагогічної культури викладачів студенти вказали такі: фізичний стан, зовнішній вигляд, педагогічний такт, педагогічна майстерність, вміння вести діалог, вміння переконувати, агітувати за здоровий спосіб життя, дотримуючись сам такого способу життя, проведення ранкової руханки і ранкових пробіжок. Тобто, вони висловили свої міркування стосовно прикладу викладача для збереження власного здоров'я, дотримання факторів здоров'язбереження і спільна діяльність в умовах здоров'язбережувального середовища.

5. ВИСНОВКИ І ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМКУ

Таким чином, проведений аналіз психолого педагогічної літератури показав, що питанню педагогічної культури викладача присвячувались роботи багатьох наших дослідників і на протязі багатьох років. Але недостатньо висвітлено питання зв'язку між викладачем і студентом у плані взаємовпливу педагогічної культури викладача і здоров'язбережувальної компетентності студента. Важливість цього питання полягає в тому, що взаємодія на рівні викладач-студент відбувається протягом не менше п'яти років. Це період коли формуються основні людські цінності, серед яких є здоров'я. Суттєву допомогу в цьому може надати викладач, використовуючи власну педагогічну культуру. Тому свої подальші дослідження ми спрямуємо на вивчення можливостей здоров'язберігаючих технологій на формування здоров'язберігаючої компетентності майбутніх фахівців.

Література

1. Бережна, Т.І. (2017). Особливості організації здоров'язбережувального середовища загальноосвітнього навчального закладу. *Здоров'я людини: теорія і практика*. Суми. С. 170–177.
2. Горащук, В. П. (2004). *Теоретичні і методологічні засади формування культури здоров'я школярів* (Автореф. дис. д-ра пед. Наук). Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди. Харків.
3. Дибський, С. (2008). Педагогічна культура вчителя. *Відкритий урок: розробки, технології, досвід*. № 3. С. 59-61.
4. Концепція Нової української школи (2016). Вилучено з <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/media/reforms/ukrainska-shkola-compressed.pdf>.
5. Кремень, В. Г., Биков, В. Ю. (2013). Категорії «простір» і «середовище»: особливості модельного подання та освітнього застосування. *Теорія та практика управління соціальними системами*. 3-16.
6. Куртова, Г. Ю. (2018). Педагогічні умови формування здоров'язбережувальної компетентності фахівців аграрного сектору у процесі фізичного виховання. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*. № 4. С. 100-111.
7. Кух, А. (2008). Освітнє середовище в структурі інноваційної системи фахової підготовки майбутніх учителів фізики. *Предметні дидактики в контексті формування компетентнісно-світоглядних професійних якостей майбутнього фахівця*. Ч.2, , с. 73–76.
8. Лаврентьевої, О. П. Крупського, Є. В. Намлієва, О. О. (2014). *Теорія і практика професійного становлення особистості в соціокультурному просторі*. Дніпропетровськ: Акцент ПП.
9. Микитюк, І. (2009). Педагогічна культура вчителя в контексті сучасної культурно-освітньої ситуації. *Вища школа*. № 4. С. 93-101.
10. Овчаренко, С. В. (2013). *Гуманітарна та культурна політика*. Одеса: ОРІДУ НАДУ.
11. Пометун, О. (2004). Теорія та практика послідовної реалізації компетентнісного підходу в досвіді зарубіжних країн. *Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи: Бібліотека з освітньої політики*. О. В. Овчарук (ред.). К. : „К.І.С.". С. 16 – 25.
12. Трушков А. М. (2005). *Професійна культура учителя музики*. Мурманск: МГПУ.
13. Wojciechowska, K. (2014) Nauczyciel – przewodnikiem w procesie promowania zdrowia w szkole. *Roczniki Pedagogiczne*, Tom 6(42), Numer 2, 127–141.

References

1. Berezna, T.I. (2017). Osoblyvosti orhanizatsii zdoroviazberezhualnoho seredovyshcha zahalnoosvitnoho navchalnoho zakladu. *Zdorovia liudyny: teoriia i praktyka*. Sumy. S. 170–177.
2. Dybskyi, S. (2008). Pedahohichna kultura vchytelia. *Vidkrytyi urok: rozrobky, tekhnolohii, dosvid*. № 3. S. 59-61.
3. Horashchuk, V. P. (2004). *Teoretychni i metodolohichni zasady formuvannia kultury zdorovia shkoliariv* (Avtoref. dys. d-ra ped. Nauk). Kharkivskyi natsionalnyi pedahohichniy universytet imeni H.S. Skovorody. Kharkiv.
4. Kontsepsiia Novoi ukrainskoi shkoly (2016). Vylucheno z <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/media/reforms/ukrainska-shkola-compressed.pdf>.
5. Kremen, V. H., Bykov, V. Yu. (2013). Katehorii «prostir» i «seredovyshche»: osoblyvosti modelnoho podannia ta osvitnoho zastosuvannia. *Teoriia ta praktyka upravlinnia sotsialnymy systemamy*. 3-16.
6. Kukh, A. (2008). Osvitnie seredovyshche v strukturi innovatsiinoi systemy fakhovoi pidhotovky maibutnikh uchyteliv fizyky. *Predmetni dydaktyky v konteksti formuvannia kompetentnistno-svitohliadnykh profesiinykh yakosteï maibutnoho fakhivtsia*. Ch.2, , s. 73–76.
7. Kurtova, H. Yu. (2018). Pedahohichni umovy formuvannia zdoroviazberezhualnoi kompetentnosti fakhivtsiv ahrarnoho sektoru u protsesi fizychnoho vykhovannia. *Pedahohichni nauky: teoriia, istoriia, innovatsiini tekhnolohii*. № 4. S. 100-111.
8. Lavrentievoi, O. P. Krupskoho, Ye. V. Namliieva, O. O. (2014). *Teoriia i praktyka profesiinoho stanovlennia osobystosti v sotsiokulturnomu prostori*. Dnipropetrovsk: Aktsent PP.
9. Mykytiuk, I. (2009). Pedahohichna kultura vchytelia v konteksti suchasnoi kulturno-osvitnoi sytuatsii. *Vyshcha shkola*. № 4. S. 93-101.
10. Ovcharenko, S. V. (2013). *Humanitarna ta kulturna polityka*. Odessa: ORIDU NADU.
11. Pometun, O. (2004). *Teoriia ta praktyka poslidovnoi realizatsii kompetentnisnoho pidkhdou v dosvidi zarubizhnykh krain*. *Kompetentnisnyi pidkhid u suchasniï osviti: svitovyï dosvid ta ukrainski perspektyvy: Biblioteka z osvithoi polityky*. O. V. Ovcharuk (red.). K. : „K.I.S.". S. 16 – 25.
12. Trudkov A. M. (2005). *Professionalnaya kultura uchitelya muzyki*. Murmansk: MGPU
11. Wojciechowska, K. (2014) Nauczyciel – przewodnikiem w procesie promowania zdrowia w szkole. *Roczniki Pedagogiczne*, Tom 6(42), Numer 2, 127-141.

Abstract**KRYSHCHUK Bogdan, BRYZHAK Nadiia, BYHAR Hanna, POLISHCHUK Oleksandr****THE INFLUENCE OF THE TEACHER'S PEDAGOGICAL CULTURE ON THE FORMATION OF THE HEALTH CARE COMPETENCE OF THE FUTURE SPECIALIST**

The article examines the issue of the influence and relationship between the teacher's pedagogical culture and the formation of health-saving competence of future specialists. The question of the importance of this problem was considered, which consists in the following: the successful work of enterprises and educational institutions depends on the quality of training of specialists, and the state of physical health of specialists is also important. Pedagogical culture is understood as a component of universal human culture that combines historical and cultural pedagogical experience and regulates the sphere of pedagogical interaction. Pedagogical culture is a field of practical activity that includes the accumulated experience of a teacher, which is aimed at improving educational processes, which also involve the development of relationships and the following of cultural values.

It has been proven that the connection between the teacher and the student is best carried out in a certain environment created by the teacher, in particular, in a health-preserving environment. The health-preserving environment is defined as a component of the educational environment, which develops through the implementation of health-preserving educational technologies. In such an environment, the health care competence of a specialist is formed.

Health-preserving competence is understood as an integral quality of a person, which is manifested in their general ability to health-preserving activities and is based on the integration of knowledge, abilities, skills, value orientations of the individual to preserve physical, social, mental and spiritual health.

It was determined that a teacher can ensure the formation of health-preserving competence of future specialists, since the structure of their pedagogical culture includes the following components: pedagogical knowledge; pedagogical feelings and motives; pedagogical beliefs; organizational and pedagogical abilities; communication culture; pedagogical tact; physical education; culture of health. The process is carried out in a health-preserving environment.

Key words: *teacher, pedagogical culture, structure of pedagogical culture, student, competence, health-preserving competence.*

Стаття надійшла до редакції 11.06.2023 р.**Бібліографічний опис статті:**

Кришчук Б., Брижак Н., Бигар Г., Поліщук О. Вплив педагогічної культури викладача на формування здоров'язбережувальної компетентності майбутнього фахівця. *Physical Culture and Sport: Scientific Perspective*. 2023. № 2. С. 180-186.

Kryshchuk B., Bryzhak N., Byhar H., Polishchuk O. (2023) The influence of the teacher's pedagogical culture on the formation of the health care competence of the future specialist. *Physical Culture and Sport: Scientific Perspective*, № 2, pp. 180-186.